

Výročie posviacky Lateránskej baziliky

Rozjímanie na sviatok Výročia posviacky Lateránskej baziliky. Navrhované témy sú: prvá pápežská stolica; bohoslužba v srdci a v chráme; starostlivosť o to, čo je určené na bohoslužbu.

V ZAČIATKOCH kresťanstva sa Eucharistia slávila v súkromných domoch, ktoré niektoré kresťanské rodiny – zvyčajne tie s väčšími ekonomickými možnosťami, a teda aj väčšími príbytkami – poskytli komunite. Boli to prvotné domáce kostoly alebo *domus ecclesiae*. V Ríme bol prvým kresťanským chrámom Lateránska bazilika a to na

pozemku, ktorý dovtedy zaberali kasárne cisárovej osobnej stráže. Pápež Silvester ju vysvätil v roku 318. Pôvodne sa nazývala Bazilika Spasiteľa, ale v stredoveku bola zasvätená aj svätému Jánovi Krstiteľovi a svätému Jánovi Evanjelistovi. Po dlhé stáročia, až do obdobia Avignonu, sa tu nachádzala pápežská katedra, vďaka čomu si bazilika vyslúžila titul *cunctarum mater et caput ecclesiarum*, matka a hlava všetkých kostolov, ktorý si dodnes môžeme prečítať na nápise pri vchode.

Dnes si pripomíname posvätenie tejto baziliky. Je to príležitosť posilniť naše spoločenstvo s Petrovým stolcom a tiež prehĺbiť naše chápanie významu, ktorý majú v živote kresťanov posvätné budovy, priestory určené výlučne na bohoslužby. Jedna z prefácií, ktorú sa možno modliť na dnešnej svätej Omši, vystihuje význam tohto

slávenia, keď ďakuje Bohu týmito slovami: „Lebo prebývaš v svätom dome modlitby ako štedrý darca, aby si z nás ustavičným pôsobením svojej milosti budoval chrám Ducha Svätého, ktorého okrasou je náš príkladný život. Veď rukou budovaný chrám predstavuje Cirkev, ktorú neprestajne posväcuješ ako Kristovu nevestu, aby bola radostnou matkou mnohých detí a došla s nimi do tvojej slávy v nebi“[\[1\]](#). Viditeľné kostoly sú symbolom neviditeľnej Cirkvi, ktorú tvoria všetci pokrstení ako „živé a vybrané kamene“[\[2\]](#). Preto na sviatok, akým je dnešný, prosíme Pána, aby sme s jeho pomocou vedeli budovať Cirkev a tak dosiahnuť definitívny príbytok v nebeskom Jeruzaleme[\[3\]](#).

„PRAVÍ CTITELIA sa budú klaňať Otcovi v Duchu a pravde“ (Jn 4, 23),

odpovedal Ježiš Samaritánke, ktorá sa pýtala na správne miesto uctievania Boha. Kristus poukazuje na to, že okrem materiálneho miesta je najdôležitejšie to, že Boh žije v srdci každého človeka (porov. Jn 14, 23), a tiež uisťuje o svojej prítomnosti vždy, keď sú dvaja alebo traja zhromaždení v jeho mene (porov. Mt 18, 20). Ako neskôr učil svätý Pavol na Areopágu, „Boh, ktorý stvoril svet a všetko, čo je v ňom, pretože je Pánom neba i zeme, nebýva v chrámoch zhotovených rukou, ani sa mu neslúži ľudskými rukami, akoby niečo potreboval, veď on dáva všetkým život, dych a všetko“ (Sk 17, 24-25).

Klášť na prvé miesto transcendentnosť Boha a dôležitosť vnútorného života v našich vzťahoch s ním však nie je v rozpore s tým, že potrebujeme miesta, kde sa jasnejšie prejavuje Pánova blízkosť k nám. K tomu sa pridáva skutočnosť, že nie

sme spasení individuálne, ale ako Cirkev, ako Boží ľud. Nie je náhoda, že slovo cirkev vo svojom gréckom pôvode znamená zhromaždenie, stretnutie. V kostole, či už veľkom alebo malom, sa skutočne zhromažďujeme s ostatnými veriacimi kresťanmi a Kristus sa medzi nami sprítomňuje, najmä v Eucharistii. „Môj dom sa bude nazývať domom modlitby“ (Mt 21, 13). Tieto Ježišove slová sme čítali v evanjeliu pri svätej Omši. Môžu nám pomôcť zamyslieť sa nad naším postojom, keď vstúpime do kostola, kaplnky alebo oratória: cítime sa naozaj ako v Božom dome a hneď obrátíme svoj pohľad na svätostánok, kde sa uchováva Eucharistia? Sme schopní vytvoriť si vnútorné ticho, ktoré nám umožní modliť sa? Snažíme sa Ho adorovať a ďakovať mu za jeho blízkosť, trpezlivosť, za to, že chcel zachovať dôvernú, ktorá je ľudská a zároveň obdivuhodná?

SVÄTÝ FRANTIŠEK Z Assisi úpenlivo prosil predstavených svojho rádu – ktorí viedli komunitu na každom mieste – aby vo všetkej pokore prosili klerikov, „aby si nadovšetko uctievali najsvätejšie telo a krv nášho Pána Ježiša Krista (...). Kalichy, korporály, ozdoby oltára a všetko, čo sa týka obety, by mali uchovávať ako niečo mimoriadne vzácne“[4]. Starostlivosť o budovy a predmety spojené s bohoslužbou vyplýva z viery, lásky a vďačnosti voči Bohu, ktorý sa nám tak veľmi priblížil. Popri rozume nám pri dosahovaní Boha pomáhajú aj naše zmysly a city.

Zakladateľ Opus Dei na názornom príklade vysvetlil, že ľudská láska je vysvetlením toho, prečo ponúkame na bohoslužbu najkrajšie predmety, ktoré sú dostupné: „Keď muž dá svojej milovanej žene vrece cementu a tri železné tyče na znak svojej

lásky, povedal som vám, urobíme to isté s naším Pánom, ktorý je v nebi a v našich svätostánkoch“[5]. Zvykol tiež poznamenať, že ľahko chápe akúkoľvek chybu spôsobenú slabosťou, ale ťažšie sa mu chápe zanedbaná ľahostajnosť: „Myslím si,“ povedal, „že na ľudí, ktorí vkladajú lásku do všetkého, čo sa týka bohoslužby, ktorí udržiavajú kostoly dôstojne a slušne čisté, oltáre nádherné, posvätné ozdoby upravené a ošetrené, na tých bude Boh hľadieť s osobitnou náklonnosťou a ľahšie prehliadne ich slabosti, pretože v týchto detailoch ukazujú, že veria a milujú“[6].

Mária iste naplňala Ježiša jemnosťou a pozornosťou v Betleheme, v Nazarete i počas celého jeho života. Dnes, v deň posviacky Baziliky svätého Jána Lateránskeho, môžeme našu matku poprosiť o kúsok tejto jej lásky.

[1] *Rímsky misál*, Prefácia, Výročie posviacky chrámu.

[2] *Rímsky misál*, Modlitba dňa, Výročie posviacky Lateránskej baziliky.

[3] *Rímsky misál*, Modlitba nad obetnými darmi, Výročie posviacky Lateránskej baziliky.

[4] Svätý František z Assisi, *Prvý list predstaveným*.

[5] Svätý Josemaría, *Listy* 6, bod 28.

[6] Svätý Josemaría, *Inštrukcia pre dielo svätého Rafaela*, pozn. 167.